

«Η κρίση είναι πολιτική κι όχι εθνοτική»

Ο δρ Τζέιμς Κερ - Λίντσεϊ εξηγεί στον «ΑτΚ» την κατάσταση στην ΠΓΔΜ μετά τα επεισόδια του Κουμάνοβο

Συνέντευξη στη
ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΚΡΗ

Ο δρ Τζέιμς Κερ- Λίντσεϊ, ερευνητής στη Eurobank στην Πολιτική της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου στο London School of Economics and Political Science, μίλησε στον «ΑτΚ» για τα πρόσφατα επεισόδια στο Κουμάνοβο, τι βρίσκεται πίσω από αυτά και το κυριότερο ποιος είναι ο ενδεχόμενος τρόπος για την έξοδο της χώρας από την κρίση.

Ποια νομίζετε πως είναι η βάση για την τελευταία κρίση στο Κουμάνοβο;

Το πρόβλημα είναι πως αυτήν τη στιγμή δε γνωρίζουμε ακριβώς τι συνέβη εκεί. Υπάρχουν αντικρουόμενες ιστορίες. Πολλοί εκτιμούν πως ίσως βρίσκεται η κυβέρνηση πίσω από τα επεισόδια καθώς δέχεται μεγάλη εσωτερική πίεση από την αντιπολίτευση λόγω των αποκαλύψεων (ενομένων του σκανδάλου των υποκλοπών). Αλλά από την άλλη, γνωρίζουμε πως υπάρχουν και τα κινήματα ανταρτών στην ΠΓΔΜ, γνωρίζουμε δηλαδή πως υπάρχει περίπτωση να πρόκειται και για ένα αντάρτικο. Υπάρχουν ισχυρά στοιχεία ότι πράγματι είναι αυτό. Το πρόβλημα είναι πως γνωρίζουμε ότι η κυβέρνηση έχει εμπλακεί σε τόσο πολλά σκάνδαλα κι όχι μόνο σε ό,τι συνέβη σε αυτό που ονομάζεται «βιομηχανικής κλίμακας» καθώς και πως ενεπλάκη σε νοθεία, στο δικαστικό σύστημα, στη συγκάλυψη δολοφονίας νεαρού από την Αστυνομία. Πολλοί λένε τώρα πως δεν μπορούν να εμπιστευτούν την κυβέρνηση. Είναι

πίσω κι από τα γεγονότα στο Κουμάνοβο; Η κοινή γνώμη αρχίζει να στρέφεται εναντίον της. Αισθάνεται την απειλή και το δηλώνει. Εκτιμώ πως είναι πολύ περίπλοκη κατάσταση. Δε γνωρίζουμε τι ακριβώς συνέβη και το πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε είναι πως η αξιοπιστία της κυβέρνησης έχει τρωθεί τόσο πολύ από τις αποκαλύψεις που ακόμη κι αν αποδειχθεί πως ήταν αντάρτικο ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού δεν πρόκειται να το πιστέψει. Και πραγματικά και οι παρατηρητές θα είναι καχύποπτοι κι αυτό είναι πολύ επικίνδυνο δείγμα. Η κυβέρνηση έχει χάσει την αξιοπιστία της όχι μόνο σε ό,τι αφορά τον πληθυσμό της αλλά και τους διεθνείς παρατηρητές.

Εκτιμάτε πως ένα «παράλληλο κράτος» ευθύνεται γι' αυτό;

Θεωρώ πως πολλοί το υποστηρίζουν αυτό. Αρκετοί θα πουν πως αυτό αποτελεί μια τρελή ιδέα. Αλλά ξέρουμε πως πρόκειται για ένα φαινόμενο το οποίο το έχουμε δει σε όλον τον κόσμο και σε πολλές χώρες. Έχουμε δει κάποιες κυβερνήσεις, όταν αισθάνονται απειλή, να προκαλούν αστάθεια αλλού ως έναν από τους ασφαλέστερους τρόπους για να εξασφαλίσουν τη θέση τους. Κι αυτό δε συμβαίνει για πρώτη φορά. Ακούγεται κάπως απίθανο αλλά και πάλι δεδομένων των αποκαλύψεων σχετικά με τον τρόπο που λειτουργεί η κυβέρνηση των Σκοπίων τίποτα δεν μπορεί να αποκλειστεί κι αυτό είναι το πρόβλημα.

Αξίζει να τονιστεί πως δεν ξέρουμε τι έγινε στο Κουμάνοβο. Το δε πρόβλημα είναι πως ακόμη κι αν τελικά ήταν αντάρτες θα υπάρχουν εκείνοι που δε θα το πιστέψουν. Κι αυτό στην πραγματικότητα είναι κάτι καλό. Επειδή, αν ο κόσμος δεν το πιστεύει, τότε συμβάλλει στη σταθεροποίηση της εθνοτικής κατάστασης. Αν πίστευαν πως η αλβανική μειονότητα ήταν από πίσω, τότε θα μπορούσαν να προκαλέσουν περισσότερα επεισόδια. Το γεγονός πως ο κόσμος δεν εμπιστεύεται τον Γκρούεφσκι ουσιαστικά ενισχύει τη σταθεροποίηση της κατάστασης μέσω ενός παράξενου τρόπου.

Η απογοήτευση του πληθυσμού από τη φτώχεια, την ανεργία, το μπλοκάρισμα των διαπραγματεύσεων ή το εθνικό πρόβλημα ευθύνονται για τη γενικότερη κρίση;

Εκτιμώ πως είναι ξεκάθαρα μια πολιτική κι όχι μια εθνοτική κρίση. Γνωρίζουμε πως υπάρχουν εθνοτικές διαιρέσεις και προβλήματα αλλά το γενικό αίσθημα, το οποίο αντιλήφθηκαν κι εγώ πριν από μερικούς μήνες, όταν επισκέφτηκα τη χώρα, είναι ότι η ίδια θέλει να αποφύγει επιστροφή σε τέτοιου είδους διενέξεις όμοιες με εκείνες που έζησε μερικά χρόνια πριν.

Ο Νίκολα Γκρούεφσκι

Τα επεισόδια στο Κουμάνοβο

Υπάρχουν πολλά να γίνουν ακόμη. Επικρατεί και η αίσθηση πως αν συμβούν αντίστοιχες καταστάσεις εύκολα μπορούν να ξεφύγουν από τον έλεγχο. Ετσι υπάρχει κάποια διάθεση από τους πολιτικούς ηγέτες και τους ηγέτες των διάφορων κοινοτήτων να αποφευχθεί ένα τέτοιου είδους αιματοκύλισμα και η βία. Δε χρειάζεται πολύ να ξεσπάσει η βία κι αυτό κάνει αυτήν την πολιτική κρίση επικίνδυνη. Τη στιγμή αυτή η αντιπολίτευση στον Γκρούεφσκι βγαίνει από όλη την κοινωνία. Δεν είναι μόνον η σλαβική κοινωνία αλλά και η αλβανική και μέλη της τουρκικής κι αυτό ίσως είναι καλό. Συμμετείχα σε μια διαμαρτυρία στο πανεπιστήμιο φέτος και διαπίστωσα μια διακοινωνική γραμμή. Ήταν μια συγκεκριμένη διαμαρτυρία σχετικά με ένα νόμο της κυβέρνησης κι εκεί υπήρχαν και κάποιοι Αλβανοί που διαμαρτύρονταν. Νομίζω πως αυτή είναι η γραμμή που ακολουθεί και η αντιπολίτευση δείχνοντας πως έχουμε ξεπεράσει τις εθνοτικές

γραμμές. Ωστόσο και πάλι η κυβερνητική παράταξη ελέγχει τα μέσα μαζικής ενημέρωσης της χώρας και έτσι πολλοί πιστεύουν όσα λέει η κυβέρνηση. Κι αυτό πρέπει να τονιστεί.

Τι έχει σημασία;

Ειλικρινά, αυτό που έχει σημασία είναι η κυβέρνηση να αλλάξει, να έρθει μια καινούργια στην εξουσία και η ΕΕ να αναλάβει δουλειά στη μεταρρύθμιση των θεσμών και να καθαρίσει τη χώρα, καθώς αυτό είναι αυτό που χρειάζεται. Και ειλικρινά αυτό θα σταθεροποιήσει και τις εθνοτικές σχέσεις και θα βελτιώσει γενικά την κατάσταση. Νομίζω πως οι διαπραγματεύσεις με την ΕΕ θα πρέπει να λάβουν ακόμη μεγαλύτερο ρόλο και ξανά η Ελλάδα να παίξει ένα ρόλο. Είναι το πιο σημαντικό κράτος για το βόρειο γείτονα όχι μόνο επειδή έχει στενές οικονομικές σχέσεις. Υπάρχει και η Βουλγαρία, αλλά η ΠΓΔΜ δεν τα πάει καλά με τους Βούλγαρους. Είναι ζωτικό να βάλουμε τη χώρα ξανά στο δρόμο της μεταρρύθμισης.

Ο δρ Τζέιμς Κερ - Λίντσεϊ